

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2012

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 1

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Առաջադրանքները կատարելիս յուրաքանչյուրում պետք է ընտրել այն տարբերակը, որը Ձեր կարծիքով ճիշտ պատասխանն է, և պատասխանների ձևաթղթի համապատասխան մասում կատարել նշում:

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով Դուք կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը Դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:**

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չնոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Ցանկանում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ասորեստանյան արձանագրություններում Ե՞րբ է հիշատակվել Սարգուրի III-ը:

- 1) Բ. ա. 833 թ.
- 2) Բ. ա. 743 թ.
- 3) Բ. ա. 643 թ.
- 4) Բ. ա. 609 թ.

2 Ե՞րբ Անտոնիոսն արշավեց Հայաստան:

- 1) Բ. ա. 31 թ.
- 2) Բ. ա. 36 թ.
- 3) Բ. ա. 43 թ.
- 4) Բ. ա. 34 թ.

3 Ե՞րբ մոնղոլները ջախջախիչ պարտության մատնեցին Ջալալեդդինին:

- 1) 1219 թ.
- 2) 1231 թ.
- 3) 1236 թ.
- 4) 1222 թ.

4 Ե՞րբ են թուրքերը պաշարել Երևանի բերդը:

- 1) 1723 թ. հունիսի 7-ին
- 2) 1723 թ. հուլիսի 7-ին
- 3) 1724 թ. հունիսի 7-ին
- 4) 1724 թ. հուլիսի 7-ին

5 Երբ է հիմնադրվել դաշնակցության Թավրիզի «Խարիսխ» զինագործարանը:

- 1) 1890 թ.
- 2) 1891 թ.
- 3) 1892 թ.
- 4) 1893 թ.

6 Ե՞րբ ՀՀ կառավարությունը և Հայոց կենտրոնական ազգային խորհուրդը Թիֆլիսից ժամանեցին Երևան:

- 1) 1918 թ. հունիսի 17-ին
- 2) 1918 թ. հունիսի 7-ին
- 3) 1918 թ. օգոստոսի 1-ին
- 4) 1918 թ. հուլիսի 17-ին

7 Ե՞րբ Միջագետքի հատուկ ճամբարներում ապաստանած հայ գաղթականների առաջին խումբը նավերով տեղափոխվեց Բաթում:

- 1) 1921 թ. դեկտեմբերին
- 2) 1921 թ. հունվարի 10-ին
- 3) 1922 թ. հունվարի 10-ին
- 4) 1922 թ. դեկտեմբերին

8 Ե՞րբ է բացվել ԽՍՀՄ գիտությունների ակադեմիայի հայկական մասնաճյուղը՝ Արմֆանը:

- 1) 1925 թ.
- 2) 1943 թ.
- 3) 1938 թ.
- 4) 1935 թ.

9 Ո՞վ է հատել մեզ հասած առաջին հայկական արքայական դրամները:

- 1) Շամր
- 2) Երվանդ IV-ը
- 3) Երվանդ III-ը
- 4) Արշամը

10 Բյուզանդիայի ո՞ր կայսրը համաձայնություն տվեց, որ Մեսրոպ Մաշտոցը դպրոցներ բացի նաև Արևմտյան Հայաստանում:

- 1) Վաղես
- 2) Թեոդոսիոս I
- 3) Մարկիանոս
- 4) Թեոդոսիոս II

11 Ո՞վ էր Վանանդի երկրորդ թագավորը:

- 1) Գագիկը
- 2) Մուշեղը
- 3) Աբասը
- 4) Գուրգենը

12 Ո՞վ չի մասնակցել 1826-1828 թթ. ռուս-պարսկական պատերազմի օրերին Հայաստանի ազատագրության նախագծի մշակմանը և ռուսական արքունիք ներկայացնելուն:

- 1) Հովսեփ Արղությանը
- 2) Կարապետ Արղությանը
- 3) Խաչատուր Լազարյանը
- 4) Ալեքսանդր Խուդաբաշյանը

13 Ո՞րն է հայ մամուլի ամենաերկարակյաց պարբերականը:

- 1) «Մշակը»
- 2) «Բազմավեպը»
- 3) «Ազգասերը»
- 4) «Ազդարարը»

14 Ո՞վ է ընտրվել Ռուսաստանում ապրող հայերի պատգամավորական Կենտրոնական ժողովի նախագահ:

- 1) Սիմոն Չավարյանը
- 2) Հակոբ Չավրյանը
- 3) Ավետիս Ահարոնյանը
- 4) Հովհաննես Քաջազնունին

15) Թվարկված հայ արվեստագետներից ո՞վ ճարտարապետ չէր:

- 1) Միքայել Մազմանյանը
- 2) Կարո Հալաբյանը
- 3) Մարկ Գրիգորյանը
- 4) Երվանդ Քոչարը

16) Ո՞վ էր Հայրենական մեծ պատերազմում առաջին հայ հերոսը:

- 1) Կարապետ Սիմոնյանը
- 2) Լազր Չափչախյանը
- 3) Նելսոն Ստեփանյանը
- 4) Գևորգ Վարդանյանը

17) Հին Հայաստանում ինչպես են անվանվել ծառայող ազնվականությանը պատկանող մասնատիրական տնտեսությունները:

- 1) ստրատեգիաներ
- 2) ագարակներ
- 3) տերունի կալվածքներ
- 4) «հող երդոյ»

18) Ինչպե՞ս էր կոչվում այն վարչական միավորը, որի մեջ մտնում էր Հայաստանը արաբական խալիֆայության գերիշխանության շրջանում:

- 1) Արմենիա
- 2) Հարմինույա
- 3) Արմինա
- 4) Արմինիա

19) Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Տաշիր-Չորագետի թագավոր Դավիթի ընթրստությունը Գագիկ I-ի դեմ:
- բ) Դվինի ամիրայության միացվելը Բագրատունիների թագավորությանը:
- գ) Սանահինի և Հաղպատի վանքերի հիմնումը:
- դ) Տալի Դավիթ կյուրապաղատի մահը:

- 1) բ, ա, գ, դ
- 2) բ, գ, դ, ա
- 3) գ, բ, դ, ա
- 4) գ, ա, բ, դ

20) Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Շահ Աբասի կողմից հայ բնակչության տեղահանության սկիզբը:
- բ) Հովհաննավանքի դպրոցի հիմնումը:
- գ) Բաղեշի Ամիրդուլու վանքի դպրոցի հիմնումը:
- դ) Կասրե-Շիրինի հաշտության պայմանագրի կնքումը:

- 1) ա, բ, գ, դ
- 2) գ, ա, դ, բ
- 3) գ, ա, բ, դ
- 4) ա, բ, դ, գ

21

19-րդ դարի սկզբի իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Գեներալ Պ. Յիցիանովի կողմից Երևանի բերդի պաշարումը դադարեցնելը և Թիֆլիս վերադառնալը:
- բ) Էջմիածնի կաթողիկոսական գահի շուրջ Դավիթ և Դանիել եպիսկոպոսների միջև մղվող պայքարը:
- գ) Պարսից գահաժառանգ Աբաս-Միրզայի կրած պարտությունները Ղարաբաղում, Լենքորանում, Ասլանդուզում և Մեղրիում:
- դ) Բուխարեստի հաշտության պայմանագրի կնքումը:

- 1) բ, ա, դ, գ
- 2) բ, ա, գ, դ
- 3) ա, բ, դ, գ
- 4) ա, բ, գ, դ

22

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի առաջին ժողովրդավարական և այլընտրանքային ընտրությունները:
- բ) Բաքվի հայ բնակչության կոտորածի և տեղահանության իրականացումը Ադրբեջանի իշխանության մարմինների և ազգային ճակատի կողմից:
- գ) Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրի ընդունումը:
- դ) ՀՀ Գերագույն խորհրդի սահմանադրական հանձնաժողովի ստեղծումը:

- 1) բ, ա, գ, դ
- 2) բ, ա, դ, գ
- 3) ա, գ, դ, բ
- 4) ա, բ, գ, դ

23

Ե՞րբ է տեղի ունեցել Ոսխայի ճակատամարտը:

- 1) 287 թ.
- 2) 276 թ.
- 3) 296 թ.
- 4) 297 թ.

24

Ո՞ր դարում է գործել նշանավոր քաղաքական գործիչ և փիլիսոփա Վահրամ Բաբունին:

- 1) XIV
- 2) XIII
- 3) XII
- 4) XI

25

Ե՞րբ է բացահայտվել «Հայասեր-ազգասեր»-ի գործունեությունը:

- 1) 1886 թ.
- 2) 1882 թ.
- 3) 1875 թ.
- 4) 1883 թ.

26 Ե՞րբ Ադրբեջանի կողմից հրահրվեց դարաբաղա-ադրբեջանական պատերազմը:

- 1) 1991 թ. մայիսին
- 2) 1990 թ. հունվարին
- 3) 1992 թ. փետրվարին
- 4) 1992 թ. հունվարին

27 Ստորև նշված գործիչներից ո՞վ Լևոն Ի թագավորի դուստր Չաբեյի խնամակալներից չէր:

- 1) Հովհաննես Սսեցին
- 2) Օշինը
- 3) Ատանը
- 4) Կոստանդին Գունդստաբըրը

28 Ո՞վ էր ռուսական զորքերի հրամանատարը Գանձակի ճակատամարտում:

- 1) Ի. Պասկևիչը
- 2) Վ. Մադաթովը
- 3) Ա. Կրասովսկին
- 4) Ի. Գուդովիչը

29 Ժամանակակից գիտական ո՞ր ճյուղի հիմնադիրն էր Ջակոմո (Հակոբ) Չանչյանը:

- 1) նուրբ օրգանական քիմիայի
- 2) օրգանական լուսաքիմիայի
- 3) էվոլյուցիոն ֆիզիոլոգիայի
- 4) երկրաքիմիայի

30 Արդյունաբերացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների ձեռք բերման թվարկված աղբյուրներից ո՞րը կիրառելի չէր ԽՍՀՄ-ի համար:

- 1) Գյուղացիության վրա ծանր հարկեր դնելը:
- 2) Վանքերի ու եկեղեցիների ունեցվածքի, թանգարաններում պահվող ազգային հարստության բռնագրավումը:
- 3) Աշխատավորներին չնչին աշխատավարձ տալը:
- 4) Չարգացած արդյունաբերական երկրներից վարկերի ստացումը:

31 Ո՞րն էր «Արևելյան հարց» հիմնախնդրի բովանդակությունը:
Միջազգային հարաբերություններում այդպես էր անվանվում այն հիմնախնդիրը, որի հիմքում ընկած էր...

- 1) թուրքահպատակ քրիստոնյաներին ազատագրելու համար մղվող պայքարը:
- 2) Թուրքիայից զանազան գիշումներ կորզելու միջազգային պայքարը:
- 3) արևմտահայերին թուրքական լծից ազատագրելու խնդիրը:
- 4) օսմանյան կայսրությունը եվրոպական տիպի պետություն դարձնելու հարցը:

32

Ի՞նչ էր իրենից ներկայացնում հատուկ կառավարման կոմիտեն:
Այդպես անվանվում էր...

- 1) Արցախյան պատերազմի շրջանում Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ Լեռնային Ղարաբաղում ստեղծված կոմիտեն:
- 2) ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի նախագահության կողմից Ա. Վոլսկու գլխավորությամբ ստեղծված մարմինը, որի վրա դրվում էր ԼՂԻՄ-ի պետական մարմինների ղեկավարումը:
- 3) Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո Ժամանակավոր կառավարության կողմից Անդրկովկասը կառավարելու նպատակով ստեղծած իշխանության մարմինը:
- 4) Լեռնային Ղարաբաղի ազգաբնակչության լիազոր ներկայացուցիչների համագումարում ընտրված մարմինը, որը գլխավորեց արցախցիների պայքարը:

33

Ինչո՞ւ Արտաշես I-ը օժանդակեց Տիմարքոսի ապստամբությանը:
Որպեսզի...

- 1) Մերձավոր Արևելքում թուլացնի Սելևկյան պետության դիրքերը:
- 2) աջակցի իր դաշնակից Հռոմին:
- 3) իր իշխանությունը հաստատի Ծոփքում:
- 4) թուլացնի Մարաստանին:

34

Ինչո՞ւ Կոստանդին II կայսրը ձերբակալեց Թեոդորոս Ռ-շտունուն:
Որովհետև ...

- 1) նա մեղավոր էր Հայաստանում գտնվող բյուզանդական զորքի արաբներից կրած պարտության մեջ:
- 2) նա Հայաստան ներխուժած արաբների դեմ որևէ պայքար չէր ձեռնարկում:
- 3) կայսրին դուր չէր գալիս հայոց իշխանի ինքնուրույն քաղաքականությունը:
- 4) հայոց իշխանն առանց կայսրին տեղյակ պահելու պայմանագիր էր կնքել արաբների հետ:

35

Գեպքերը դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Մեծ Հայքի թագավորության բաժանվելը Հռոմի և Պարսկաստանի միջև:
- բ) Համազասպ Մամիկոնյանի նշանակվելը հայոց սպարապետ:
- գ) Մահակ Պարթևի նշանակվելը հայոց կաթողիկոս:
- դ) Մանվել և Կոմս Մամիկոնյանների ազատվելը պարսկական գերությունից և վերադարձը Հայաստան:
- ե) Խոսրով IV-ի և Գագավոն Կամսարականի ձերբակալվելն ու Պարսկաստան տարվելը:

- 1) գ, դ, ա, ե, բ
- 2) գ, դ, ա, բ, ե
- 3) դ, գ, ա, բ, ե
- 4) դ, ա, գ, ե, բ

36

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Հայ-թաթարական առաջին ընդհարումները Երևանում:
- բ) Հնչակյանների կողմից Գ. Գոլիցինի դեմ մահափորձի կազմակերպումը:
- գ) Հայ եկեղեցու ունեցվածքի բռնագրավման մասին օրենքի չեղյալ հայտարարվելը Նիկոլայ II կայսեր կողմից:
- դ) Թորգոմի «Մրրիկ» խմբի հասնելը Սասուն:
- ե) Հայ եկեղեցու ունեցվածքի բռնագրավման մասին օրենքի դեմ հայ ժողովրդի առաջին բողոքի ցույցը:

- 1) դ, ե, գ, բ, ա
- 2) դ, ե, բ, ա, գ
- 3) ե, դ, բ, գ, ա
- 4) ե, բ, դ, ա, գ

37

Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:

«Նա քաղաքը շրջապատեց 50 կանգուն բարձրության պարիսպով, որի հաստության մեջ կային ձիերի բազմաթիվ ախոռներ: Քաղաքի արվարձանում նա կառուցեց պալատ՝ ընդարձակ զբոսայգիներով, որսատեղերով և լճերով: Մերձակայքում նա բարձրացրեց նաև հզոր մի բերդ»:

Ո՞վ է Տիգրանակերտ մայրաքաղաքի մասին վերը բերված խոսքերի հեղինակը.

- 1) Ստրաբոնը
- 2) Պլուտարքոսը
- 3) Ապպիանոսը
- 4) Ամմիանոս Մարկելինոսը

38

Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:

«Շարունակել բանակցությունները Հայաստանի կառավարության հետ և չստանձնել ռուսական զորքերի օգնությամբ անմիջապես խորհրդայնացնելու նախաձեռնությունը»:

Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում վերը բերված հանձնարարականը.

- 1) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի քաղբյուրոյի 1920 թ. մայիսի 25-ի որոշումը:
- 2) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի կովկասյան բյուրոյի 1920 թ. նոյեմբերի 4-ի որոշումը:
- 3) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի կովկասյան բյուրոյի 1921 թ. հունիսի 3-ի որոշումը:
- 4) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի քաղբյուրոյի 1920 թ. հոկտեմբերի 14-ի որոշումը:

39

Իրադարձությունները համապատասխանեցնել տարեթվերի հետ:

1. Գողերձ II-ի հետ հայ-պարթևական հաշտության պայմանագրի կնքումը	ա) Բ. ա. 93 թ.
2. Հայաստանի դեմ ուղղված հռոմեա-պարթևական պայմանագրի կնքումը Տիգրան II-ի օրոք	բ) Բ. ա. 87 թ.
3. Պարթևստանի Միհրդատ II թագավորի մահը	գ) Բ. ա. 92 թ.
4. Ծովքի միացումը Սեծ Հայքին	դ) Բ. ա. 94 թ.
ե) Բ. ա. 88 թ.

- 1) 1-բ, 2-դ, 3-ե, 4-ա
- 2) 1-բ, 2-գ, 3-ե, 4-դ
- 3) 1-ե, 2-գ, 3-բ, 4-ա
- 4) 1-ե, 2-գ, 3-բ, 4-դ

40

Իրադարձությունները համապատասխանեցնել տարեթվերի հետ:

1. Թուրքական բանակի կողմից Հալիճոքի բերդի պաշարումը:
2. Ռուսաստանի և Թուրքիայի միջև Կ. Պոլսի պայմանագրի կնքումը:
3. Թուրքական բանակի կողմից Թիֆլիսի գրավումը:
4. Թուրքական բանակի կողմից Երևանի գրավումը:

- ա) 1723 թ. հունիս
բ) 1724 թ. հունիսի 12
գ) 1724 թ. սեպտեմբերի 26
դ) 1727 թ. մարտ
ե) 1724 թ. հունիսի 7

- 1) 1-գ, 2-ե, 3-բ, 4-դ
- 2) 1-դ, 2-բ, 3-ա, 4-ե
- 3) 1-դ, 2-բ, 3-ա, 4-գ
- 4) 1-գ, 2-ա, 3-բ, 4-ե

41

Որտե՞ղ է գտնվել հնդեվրոպական նախահայրենիքը:

- 1) Հայկական լեռնաշխարհում, Փոքր Ասիայի արևմտյան, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:
- 2) Հայկական լեռնաշխարհի արևմուտքում, Փոքր Ասիայում, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:
- 3) Հայկական լեռնաշխարհում, Փոքր Ասիայի արևելյան, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հյուսիսարևմտյան շրջաններում:
- 4) Հայկական լեռնաշխարհի հարավում, Միջագետքում, Փոքր Ասիայի արևմտյան և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:

42

Բերված պնդումներից ո՞րն է վերաբերում հնչակյան կուսակցությանը:

- 1) Այն իր գլխավոր խնդիր էր հռչակել Արևմտյան Հայաստանի քաղաքական և տնտեսական ազատագրումը:
- 2) Նրանք հայ քաղաքական մտքի պատմության մեջ առաջինն էին, որ Հայկական հարցի լուծումը համարում էին ամբողջական հայրենիքում պետականության վերաստեղծումը:
- 3) Այդ կուսակցության կազմակերպական ձև ընտրվեց ապակենտրոն սկզբունքը:
- 4) Նրանց գործունեության մեջ կարևոր տեղ ուներ զենքի հայթայթման ու կուտակման, ժողովրդին համահայկական ապստամբության նախապատրաստելու գործը:

43

Ո՞րն էր Առաջին աշխարհամարտի տարիներին ծավալված հայ կամավորական շարժման գլխավոր նպատակը:

- 1) Հայկական նահանգների ու Կիլիկիայի ինքնավարության հաստատումը՝ Ռուսաստանի հովանու ներքո:
- 2) Արևմտյան Հայաստանի ազատագրումը և անկախ ու միացյալ Հայաստանի ստեղծումը:
- 3) Մերձավոր Արևելքում Ռուսաստանի ռազմաքաղաքական ծրագրերին նպաստելը:
- 4) Արևմտահայերին կոտորածներից և տեղահանությունից փրկելը:

44

Խորհրդային իշխանության տարիներին Հայ դատի և պահանջատիրության խնդիրներով ինչո՞ւ էր հիմնականում սփյուռքը զբաղվում:
Որովհետև...

- 1) արևմտահայ գաղթականները հաստատվել էին սփյուռքում:
- 2) Խորհրդային Հայաստանի ղեկավարները վտանգավոր էին համարում նման խնդիրների արժարժումը:
- 3) Խորհրդային Հայաստանը զրկված էր ինքնուրույն արտաքին քաղաքականություն վարելու հնարավորությունից:
- 4) սփյուռքահայ կառույցներն այդ բնագավառում մեծ փորձ էին ձեռք բերել:

45

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Անդրկովկասի խորհրդային հանրապետությունների ներքին սահմանները որոշելու նպատակով հանձնաժողովի նիստի հրավիրումը Թիֆլիսում:
- բ) Հայկեղկոմի ղեկը տղը ապստամբության բոլոր մասնակիցներին համաներում շնորհելու մասին:
- գ) Մոսկվայի պայմանագրի ստորագրումից հետո թուրքական զորքերի հեռանալն Ալեքսանդրապոլից:
- դ) Պարենհարկի մտցվելը Հայաստանում:
- ե) Վ. Լենինի նամակ-հրահանգի ուղարկվելը Անդրկովկասի խորհրդային հանրապետությունների «կոմունիստ ընկերներին»:

- 1) գ, ե, բ, դ, ա
- 2) գ, բ, ե, ա, դ
- 3) ե, բ, գ, ա, դ
- 4) ե, գ, բ, դ, ա

46

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) «Տրանսիլվանիա» շոգենավով հայրենադարձների առաջին խմբի ժամանումը Բաթում:
- բ) ՀՀ նախկին վարչապետ Հ. Օհանջանյանի դիմումը Ստալինին, Թրումանին և Չերչիլին՝ հայ ժողովրդին հուզող հարցը լուծելու խնդրանքով:
- գ) Հայկական տարածքների հարցի քննարկումը Պոտսդամի կոնֆերանսում:
- դ) Հայկական 409-րդ հրաձգային դիվիզիայի կազմացումը:
- ե) Հայկական համաշխարհային կոնգրեսի հրավիրումը Նյու-Յորքում:

- 1) գ, դ, բ, ա, ե
- 2) բ, գ, դ, ե, ա
- 3) գ, բ, դ, ե, ա
- 4) բ, դ, գ, ա, ե

47

Կարդալ մեջբերումը և պատասխանել հարցին:

«... համաձայն բովանդակ հայ ժողովրդի միահամուռ կամքի և ցանկության, հայտարարում է, որ այսօրվանից Հայաստանի բաժան-բաժան մասերը մշտնջենապես միացած են իբրև անկախ պետական միություն»:

Ու՞մ կողմից է արվել վերը բերված հայտարարությունը:

- 1) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության
- 2) Փարիզում գումարված Հայոց ազգային համագումարի
- 3) Երևանում գումարված Արևմտահայերի 2-րդ համագումարի
- 4) Հայաստանի Հանրապետության խորհրդարանի

48

Կարդալ մեջբերումը և պատասխանել հարցին:

«Մենք հաստատակամորեն կձգտենք մեր առաջադրած հարցի դրական լուծմանը, որը կենսական նշանակություն ունի ամբողջ հայ ժողովրդի հետագա զարգացման համար»:

Ու՞մ կողմից են ասվել վերը բերված խոսքերը.

- 1) Հենրիխ Պոդոյանի
- 2) Ասքանազ Մռավյանի
- 3) Գրիգոր Հարությունյանի
- 4) Յակով Ջարոբյանի

49

Արևմտյան Հայաստանի մարզերում 1917 թ. կազմակերպված ժողովրդական միլիցիայի ջոկատները և կամավորական խմբերը համապատասխանեցնել նրանց ղեկավարների հետ.

1. Լևոն Շաղոյան	ա) Մուշի ջոկատի պետ
2. Մեայուհ	բ) Վանի մարզի զինված խմբի ղեկավար
3. Մեքաստացի Մուրադ	գ) Բաբերդի զինված ջոկատի պետ
4. Սմբատ	դ) Ալաշկերտի շրջանի ոստիկանական ջոկատի պետ
	ե) Երզնկայի ջոկատի պետ

- 1) 1-ե, 2-ա, 3-բ, 4-դ
- 2) 1-դ, 2-գ, 3-բ, 4-ա
- 3) 1-բ, 2-գ, 3-ե, 4-դ
- 4) 1-գ, 2-դ, 3-ե, 4-ա

50

Երաժշտական ստեղծագործությունները համապատասխանեցնել նրանց հեղինակների հետ:

1. «Արա Գեղեցիկ և Շամիրամ» բալետը	ա) Ալեքսանդր Հարությունյան
2. «Հերոսական բալլադը»	բ) Էդվարդ Սիրզոյան
3. «Սայաթ-Նովա» օպերան	գ) Էդգար Հովհաննիսյան
4. «Թավջութակի և դաշնամուրի սոնատը»	դ) Գրիգոր Եղիազարյան
	ե) Առնո Բաբաջանյան

- 1) 1-դ, 2-ե, 3-ա, 4-բ
- 2) 1-դ, 2-գ, 3-ա, 4-բ
- 3) 1-ա, 2-ե, 3-դ, 4-գ
- 4) 1-ա, 2-գ, 3-դ, 4-ե

Բ մակարդակ

51 Նշված պնդումներից ո՞րը ճիշտ չէ:

- 1) 607-608 թթ. Բյուզանդիայի աջակցությամբ Վրաց եկեղեցին ընդունում է քաղկեդոնականություն և անջատվում Հայ եկեղեցուց:
- 2) Քրիստոնեական համայնքները հայտնի էին Մեծ Հայքում՝ Ծաղկավետ լեռներում, Արարատ լեռան շրջակայքում, Սյունյաց նահանգում՝ Թանահատի վանքի տարածքում, ինչպես նաև Փոքր Հայքում:
- 3) Սբ. Գրիգորը, քարոզչության ու ավետարանության գործը տարածելով Հայաստանում, հարավում հասցնում է Կորդուք գավառը, Նոր Շիրական երկիր և Ատրպատական:
- 4) Արիստակեսի աշակերտները նրա մարմինը հանձնում են հողին Բարձր Հայքի Եկեղյաց գավառի Թիլ ավանում:

52 Նշված պնդումներից ո՞րն է ճիշտ բնութագրում խորհրդա-քեմալական «Սրտագին և անկեղծ բարեկամության» նախաստորագրված պայմանագիրը:
Դրանով...

- 1) քեմալական զորքերը իրավունք էին ստանում հարձակվել Հայաստանի վրա:
- 2) կողմերը վերջնական համաձայնության եկան թուրք-հայկական սահմանագծի վերաբերյալ:
- 3) Խորհրդային Ռուսաստանը ճանաչում էր թուրքական Ազգային ուխտը և քեմալականների խոստանում զենքի ու զինամթերքի մատակարարումներ:
- 4) կողմերը համաձայնության եկան Նախիջևանի մարզը՝ որպես ինքնավար տարածք Ադրբեջանի խնամակալությանը հանձնելու վերաբերյալ:

53 Նշված պնդումներից ո՞րն է ճիշտ բնութագրում «Հռչակագիր Հայաստանի անկախության մասին» փաստաթղթի բովանդակությունը:
Հռչակագրով....

- 1) երկրի տնտեսության հիմքում դրվում էին մասնավոր սեփականատիրական և ազատ շուկայական հարաբերությունները:
- 2) հանրապետության արդյունաբերական բոլոր ձեռնարկությունները ենթակա էին սեփականաշնորհման:
- 3) Հայաստանը հռչակվում էր անկախ պետություն:
- 4) հողը պետք է տրվեր գյուղացուն՝ պարբերաբար վերաբաժանման պայմանով:

54

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Սարդուրյան տարեգրություն
 2. Խալդյան դարպասի արձանագրություն
 3. Արամեատառ քարագիր կոթող (սահմանաքար)
 4. Բեհիսթունյան արձանագրություն
- ա) Վանի թագավորության միասնական դիցարանը ներկայացնող սկզբնաղբյուրը:
- բ) Սկզբնաղբյուր, որի համաձայն Վանի թագավորության զինված ուժերի թիվը 350 հազար էր:
- գ) Տուշպայի հիմնադրման մասին տեղեկություններ հաղորդող սկզբնաղբյուրը:
- դ) Սկզբնաղբյուր, որը տեղեկություններ է տալիս Ք.ա. VI դարի վերջին քառորդի Հայաստանի վերաբերյալ:
- ե) Արտաշես I-ի հողային բարեփոխման մասին վկայող սկզբնաղբյուր:
- 1) 1-գ, 2-բ, 3-ե, 4-ա
 - 2) 1-բ, 2-ա, 3-ե, 4-դ
 - 3) 1-բ, 2-գ, 3-դ, 4-ա
 - 4) 1-գ, 2-ա, 3-ե, 4-դ

55

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Հայկական երիտասարդական միություն
 2. Համազգային կենտրոնական մարմին
 3. Հայկական ազգային կոմիտե
 4. Ամերիկայի Հայկական ազգային խորհուրդ
- ա) Կառույց, որի նախաձեռնությամբ Նյու Յորքում հրավիրվել է Հայկական համաշխարհային կոնգրեսը:
- բ) Հայ քաղաքական երեք կուսակցությունների կողմից 1974 թ. կազմված կառույց՝ գործողության միասնական ծրագիր մշակելու համար:
- գ) 1927 թ. Երևանի կոմերիտական կազմակերպության մեջ գործող տրոցկիստական խումբ:
- դ) 1960-ական թվականներին Հայաստանում գործած ալլախոհների խմբակ:
- ե) Գաշնակցության կողմից ԱՄՆ-ում ստեղծված կառույց, որը հայտնի է նաև Հայ դատի հանձնախումբ անունով:
- 1) 1-գ, 2-ա, 3-բ, 4-ե
 - 2) 1-դ, 2-ա, 3-ե, 4-բ
 - 3) 1-գ, 2-ե, 3-բ, 4-ա
 - 4) 1-դ, 2-բ, 3-ե, 4-ա

56

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում, թե ի՞նչ հանգամանքներ նպաստեցին Բագրատունիների օրոք Հայաստանում նոր քաղաքների առաջացմանը:

- ա) Նոր իշխանական տների առաջացումը:
- բ) Աշխատանքի հասարակական բաժանման խորացումը:
- գ) Արհեստների զարգացումը:
- դ) Ճարտարապետության մեծ վերելքը:
- ե) Երկրում դրամական շրջանառության մեծացումը:
- զ) Առևտրի, հատկապես միջազգային առևտրի զարգացումը:

- 1) ա, դ, ե
- 2) ա, բ, ե
- 3) բ, գ, զ
- 4) գ, ե, զ

57

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում հայ ազատագրական ուժերի մարտավարության վրա երիտթուրքական հեղաշրջման թողած հետևանքները:

Հայ քաղաքական կուսակցությունները...

- ա) առժամանակ դադարեցրին իրենց գործունեությունը:
- բ) ներքին և արտաքին քաղաքականության բոլոր հարցերում սկսեցին աջակցել երիտթուրքերին:
- գ) սահմանափակվեցին արևմտահայերի ինքնապաշտպանության կազմակերպմամբ:
- դ) դադարեցրին ընդհատակյա գործունեությունը, ցրեցին հայդուկային խմբերը:
- ե) ճանաչեցին օսմանյան Թուրքիայի տարածքային ամբողջականությունը:
- զ) օրակարգից հանեցին արևմտահայությանն ընդհանուր զինված ապստամբության նախապատրաստելու հարցը:

- 1) դ, ե, զ
- 2) ա, բ, գ
- 3) բ, գ, դ
- 4) ա, ե, զ

58

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում Հայաստանում նէպի կենսագործման հետևանքները:

- ա) Հայաստանի տնտեսությունը հասավ նախապատերազմյան՝ 1913 թ. մակարդակին:
- բ) Կուլակությունը որպես դասակարգ վերացվեց:
- գ) Դրվեցին հանրապետության արդյունաբերության հիմքերը:
- դ) Հայաստանը դարձավ մեքենաներ և սարքավորումներ արտադրող երկիր:
- ե) Հողային բարենորոգումների շնորհիվ լիովին լուծվեց հողային խնդիրը:
- զ) Վերականգնվեց Հայաստանի գյուղատնտեսությունը:

- 1) ա, բ, դ
- 2) ա, գ, զ
- 3) բ, գ, ե
- 4) գ, ե, զ

59

Ռուս-պարսկական և ռուս-թուրքական պատերազմների հետ կապված իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Մանուկ Բանեյանի կողմից կամավորական ջոկատի ստեղծումը:
- բ) Կապիտան Սումբատովի գլխավորած հայկական կամավորական առաջին դրուժինայի ստեղծումը:
- գ) Մարտիրոս Վեքիլյանի աշխարհագրայինների գործունեությունը Լոռի-Փամբակում:
- դ) Գրիգոր վարդապետ Մանուչարյանի հեծյալ ջոկատի մասնակցությունը Գանձակի գրավմանը:
- ե) Հակոբ Հարությունյանի հերոսական արարքը:
- զ) Ջումշուդ Շահնազարյանի հեծյալ ջոկատի մասնակցությունը Ասկերանի և այլ ճակատամարտերին:

- 1) գ, դ, ա, բ, գ, ե
- 2) գ, դ, ա, գ, բ, ե
- 3) դ, գ, բ, գ, ա, ե
- 4) դ, գ, գ, բ, ե, ա

60

Արցախյան պատերազմի իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Քարվաճառի (Քելբաջարի) շրջանի ազատագրումը:
- բ) ԼՂՀ Պաշտպանության պետական կոմիտեի ստեղծումը:
- գ) Հորադիզի երկաթուղային հանգույցի կրակակետերի ճնշումը և Հորադիզի ազատագրումը:
- դ) Շահումյանի շրջանի և Մարտակերտի շրջանի մի մասի գրավումը ադրբեջանական բանակի կողմից:
- ե) Ֆիզուլու, Ջաբրահիլի և Կուբաթլիի շրջանների ազատագրումը:
- զ) Հայկական ուժերի կողմից Ադդամի մոտ ադրբեջանական ուժերին պարտության մատնելը:

- 1) դ, բ, ա, գ, ե, գ
- 2) դ, բ, գ, ա, գ, ե
- 3) բ, դ, ա, գ, գ, ե
- 4) բ, դ, ե, ա, գ, գ

61

Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է դեպքերի հաջորդականությունը:

- ա) Խաչակիրների Անտիոքի իշխանության ստեղծումը:
- բ) Դավիթ Ալավկաորդու դատաստանագրքի ստեղծումը:
- գ) Փոքր Ասիայում սելջուկյան պետության իշխանության հաստատումը
- դ) Հովհաննես Կոմնենոս կայսեր արշավանքը Կիլիկիա:
- ե) Կաթողիկոսական աթոռի հաստատումը Հռոմկլայում:
- զ) Ներսես Շնորհալի կաթողիկոսի «Թուրք ընդհանրականի» ստեղծումը:

- 1) բ
- 2) գ
- 3) ե
- 4) ա

62

Գտնել այն երկու իրադարձությունները, որոնք խախտում են ստորև բերված դեպքերի շարքի հաջորդականությունը:

- ա) Պետական լեզվի մասին խորհրդարանի ընդունած օրենքի ստորագրումը Լևոն Շանթի կողմից:
- բ) Հայ-վրացական հաշտության կոնֆերանսի հրավիրումը Թիֆլիսում:
- գ) Արսեն Շահնազյանի ժամանումը Գորիս և գեներալ-կոմիսարի պաշտոնի ստանձնումը:
- դ) Շարուր-Նախիջևանի Հայաստանին պատկանելու վերաբերյալ հրամանի ստորագրումը անգլիացի գեներալ Դևիի և Դրոյի կողմից:
- ե) Արևմտահայերի 2-րդ համագումարի հրավիրումը:
- զ) Հայ ժողովրդական կուսակցության 2-րդ համագումարի հրավիրումը:

- 1) ա, դ
- 2) բ, ե
- 3) ա, ե
- 4) գ, դ

63

Նշված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:

- ա) Հայկական բանակում Բագրատունիների օրոք լեզգիներից և այլ ցեղերից օգտագործվել են սահմանափակ թվով վարձկան զինվորներ:
- բ) Ջեյրունցիները միայն XVI դ. առաջին կեսին պարտավորվեցին տարեկան որոշակի հարկ վճարել օսմանյան իշխանություններին՝ պահպանելով իրենց ներքին ինքնուրույնությունը:
- գ) Սամուել Անեցու աշխատությունը սկսվում է արարչագործությունից և հասցվում մինչև 1180 թ.:
- դ) Մանրանկարներով զարդարված առաջին ամբողջական ձեռագիրը, որը հասել է մեզ, վերաբերում է 851 թ.:
- ե) Նոր Ջուղայի դպրոցի շրջանավարտներից էին Ոսկան Երևանցին, Հովհաննես Մրթուզը, Հակոբ, Աղեքսանդր և Կոստանդ Ջուղայեցի, Աստվածատուր Համադանցի կաթողիկոսները:

- 1) ա, բ, դ
- 2) բ, գ, ե
- 3) ա, գ, դ
- 4) գ, դ, ե

Նշված պնդումներից որո՞նք են սխալ:

- ա) Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն օրենսդիր իշխանությունը՝ Հայաստանի խորհուրդը, ձևավորվեց Թիֆլիսի և Երևանի հայոց ազգային խորհուրդների հիմքի վրա:
- բ) «Թուրքական ազգային ուխտը» «բուն թուրքական տարածք» էր հռչակում Արևմտյան Հայաստանը և Կիլիկիան, ինչպես նաև Կարսը, Արդահանը և Սուրմալուն:
- գ) 1918 թ. հունիսի 22-26-ին Շուշիում կայացած արցախահայության առաջին համագումարը երկրամասը հռչակեց անկախ վարչաքաղաքական միավոր և կազմեց «Դարաբաղի ժողովրդական կառավարությունը»:
- դ) Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի մասին օրենքը հաստատվեց 1919 թ. հուլիսի 23-ին:
- ե) Անդրկովկասի խորհուրդների առաջին համագումարում ԱԽՍՀԴՄ-ն վերափոխվեց ԱԽԴՍՀ-ի:

- 1) բ, գ, դ
- 2) ա, դ, ե
- 3) բ, գ, ե
- 4) ա, բ, դ

Նշված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:

- ա) Խորհրդային Հայաստանում հողային հարցի լուծումը ենթադրում էր ոչ այնքան կալվածատիրական հողերի բռնագրավում, որքան հողաշինարարության անցկացում:
- բ) Ստալինի պաշտամունքը գագաթնակետին հասավ 1929 թ.՝ նրա ծննդյան 50-ամյակի նշումից հետո:
- գ) Որոշ հաշվարկներով՝ 1930-ական թվականներին Հայաստանում բռնությունների է ենթարկվել 15 հազար մարդ, որոնց կեսը գնդակահարվել է:
- դ) Նեպի շրջանում Խորհրդային Հայաստանում արգելվում էին հողի առուվաճառքը, կտակելն ու գրավ դնելը, թույլատրվում էր վարձու աշխատանքի կիրառումը:
- ե) Հայաստանում գյուղացիության ճնշող մեծամասնությունը կոլտնտեսություններին անդամագրվեց 1935-1937 թթ.:

- 1) ա, դ, ե
- 2) ա, գ, դ
- 3) բ, դ, ե
- 4) ա, բ, գ

66

Կատարել համապատասխանեցում:

1) Հույն Մանդալեի որդիների ձերբակալվելը և մահապատժի ենթարկվելը:	ա) 1113 թ.
2) Խաչակրաց երրորդ արշավանքի սկիզբը:	բ) 1187 թ.
3) Թորոս I-ի և Գող Վասիլի կողմից Բերդուսի ճակատամարտում Իկոնիայի սելջուկներին պարտության մատնելը:	գ) 1111 թ.
4) Հայ-վրացական ուժերի կողմից Լոռու գրավումը:	դ) 1189 թ.
5) Լևոն II-ի կողմից Լամբրոնի բերդի միացումը արքունի տիրույթներին:	ե) 1202 թ.
6) Հայ-վրացական ուժերի կողմից Կարսի ազատագրումը:	զ) 1107 թ.
է) 1206 թ.
- 1) 1-ա, 2-բ, 3-գ, 4-դ, 5-ե, 6-ե
2) 1-գ, 2-դ, 3-գ, 4-ա, 5-ե, 6-է
3) 1-գ, 2-բ, 3-ա, 4-գ, 5-ե, 6-է
4) 1-ա, 2-դ, 3-գ, 4-գ, 5-է, 6-ե

67

Հոգևոր գործիչներին համապատասխանեցնել նրանց զբաղեցրած պաշտոնների հետ.

1. Ներսես Վարժապետյան	ա) Էջմիածնի կաթողիկոս
2. Կարապետ արքեպիսկոպոս	բ) Վիրահայոց թեմի հոգևոր առաջնորդ
3. Ներսես Աշտարակեցի	գ) Ռուսահայոց թեմի հոգևոր առաջնորդ
4. Եսայի Հասան-Ջալալյան	դ) Կարնո թեմի առաջնորդ
5. Հովսեփ Արղության	ե) Կ.Պոլսի հայոց պատրիարք
6. Սիմեոն Երևանցի	զ) Գանձասարի կաթողիկոս
է) Սբ. Կարապետ վանքի վանահայր
- 1) 1-ե, 2-դ, 3-բ, 4-ա, 5-գ, 6-գ
2) 1-ե, 2-է, 3-բ, 4-գ, 5-գ, 6-ա
3) 1-ա, 2-է, 3-գ, 4-գ, 5-բ, 6-ե
4) 1-ե, 2-դ, 3-բ, 4-գ, 5-գ, 6-ա

68

Կատարել համապատասխանեցում:

1) Գ. Նժդեհի վերջնագիրը Կարմիր բանակի հրամանատարությանը՝ Ջանգեզուրից հեռանալու պահանջով:	ա) 1920 թ. նոյեմբերի 13
2) Լոռու չեզոք գոտու վերաբերյալ հայ-վրացական համաձայնագրի ստորագրումը:	բ) 1920 թ. նոյեմբերի 23
3) ԱՄՆ-ի նախագահ Վիլսոնի իրավարար որոշումը հայ-թուրքական սահմանագծի վերաբերյալ:	գ) 1920 թ. նոյեմբերի 14
4) Հ. Օհանջանյանի կառավարության հրաժարականի ընդունումը Հայաստանի խորհրդարանի կողմից:	դ) 1920 թ. նոյեմբերի 18
5) Ջանգեզուրի ապստամբների կողմից Գորիսի ազատագրվելը:	ե) 1920 թ. նոյեմբերի 22
զ) 1920 թ. նոյեմբերի 21
- 1) 1-գ, 2-ա, 3-ե, 4-բ, 5-գ
2) 1-գ, 2-ա, 3-գ, 4-բ, 5-դ
3) 1-ա, 2-գ, 3-ե, 4-գ, 5-դ
4) 1-ա, 2-գ, 3-բ, 4-ե, 5-գ

69

Կատարել համապատասխանեցում:

1. Սկրտիչ Ջրբաշյան	ա) գրականագիտություն
2. Սկրտիչ Ներսիսյան	բ) մաթեմատիկա
3. Տիգրան Ջրբաշյան	գ) ֆիզիկա
4. Գուրգեն Սևակ	դ) երկրաբանություն
5. Ստեփան Գամբարյան	ե) պատմություն
6. Արտեմ Ալիխանյան	զ) լեզվաբանություն
	է) քիմիա

- 1) 1-դ, 2-զ, 3-բ, 4-ա, 5-է, 6-զ
- 2) 1-բ, 2-ե, 3-ա, 4-զ, 5-զ, 6-է
- 3) 1-բ, 2-ե, 3-դ, 4-զ, 5-է, 6-զ
- 4) 1-դ, 2-զ, 3-բ, 4-ա, 5-զ, 6-ե

70

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. սեպուհ
2. ոստանիկ
3. ոստան այրուձի
4. բանակ արքունի

- ա) Արշակունիների շառավիղներից ձևավորված առանձին ազնվական խավ:
 բ) Թագավորական հեծելազոր:
 գ) Իշխանական տան կրտսեր անդամ (կրտսեր իշխան):
 դ) Ընտրյալ նետաձիգներից բաղկացած և մշտապես արքունիքում գտնվող այրուձի:

ե) Վաղ միջնադարում թագավորի հեծելազորի տեղակայման ռազմավարական կարևոր վայր:

- 1) 1-զ, 2-ա, 3-բ, 4-դ
- 2) 1-ա, 2-բ, 3-դ, 4-ե
- 3) 1-ա, 2-զ, 3-դ, 4-բ
- 4) 1-զ, 2-ա, 3-բ, 4-ե

71

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Հատուկ կոմիտե
2. Հատուկ կազմակերպություն
3. Վարիչների մարմին
4. Երեքի գործադիր կոմիտե

- ա) Արտակարգ լիազորություններով օժտված մարմին, որի վրա դրված էր հայերի բռնագաղթի և կոտորածների անմիջական կազմակերպումն ու իրականացումը:
 բ) Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո կազմված Անդրկովկասի իշխանության նոր մարմինը:
 գ) Բեհաեդդին Շաքիրի ղեկավարությամբ ստեղծված մարմինը:
 դ) Արամ Մանուկյանի գլխավորությամբ Երևանում ստեղծված մարմինը:
 ե) Երևանի ազգային խորհրդի կողմից երեքամսյա ժամկետով ընտրված, արտակարգ լիազորություններով օժտված մարմին:

- 1) 1-բ, 2-ա, 3-դ, 4-ե
- 2) 1-ե, 2-զ, 3-դ, 4-ա
- 3) 1-դ, 2-ա, 3-ե, 4-զ
- 4) 1-բ, 2-զ, 3-ե, 4-ա

72

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում Հայաստանում 571 թ. սկսված հակապարսկական ապստամբության պատճառները:

- ա) Նոր մարզպանի նշանակումով ավելի ծանրացան հարկերն ու տուրքերը:
- բ) Երկրից դուրս բերվեց հայոց այրուձին և ուղարկվեց արևելք՝ Պարսկաստանի թշնամիների դեմ կռվելու:
- գ) Խախտվում էր Արևելյան Հայաստանի իշխանական տների համակարգը:
- դ) Փորձ արվեց Դվինում հիմնելու զրադաշտական պաշտամունքի ատրուշան:
- ե) Կրտսեր իշխաններին տրվում էր հողեր ժառանգելու իրավունք:
- զ) Պարսից արքունիքը դավանափոխության նոր հրովարտակ ուղարկեց Հայաստան:
- է) Սպանվեց Մամիկոնեից տեր Վասակի որդի Մանվելը:

- 1) ա, գ, դ
- 2) բ, գ, ե
- 3) ա, դ, է
- 4) բ, գ, է

73

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում Հայաստանում 1921 թ. փետրվարյան հակաբոլշևիկյան ապստամբության հետևանքները:

- ա) Ապստամբության պարտությունից հետո դաշնակցություն կուսակցությունը դադարեցրեց իր գործունեությունը Հայաստանում:
- բ) Ապստամբության անմիջական հետևանքը դարձավ Լոռու չեզոք գոտու ազատագրումը և Վրաստանի խորհրդայնացումը:
- գ) Հայիեղկոմի ղեկընտով ապստամբության բոլոր մասնակիցներին՝ ներառյալ ղեկավարներին, շնորհվեց համաներում:
- դ) Խորհրդային իշխանությունները ձեռնամուխ եղան արքայազանի հայ սպաներին ազատ արձակելու և հանրապետություն վերադարձնելու գործին:
- ե) Ապստամբության պարտությունից հետո նրա հարյուրավոր մասնակիցներ ձերբակալվեցին և նետվեցին Երևանի բանտեր:
- զ) Երևանի և այլ բանտերից ազատվեցին բոլշևիկների կողմից ձերբակալված և խոշտանգված հարյուրավոր մարդիկ:

- 1) բ, ե, գ
- 2) գ, դ, զ
- 3) գ, դ, ե
- 4) ա, բ, գ

74

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում 1960-1980-ական թվականներին սփյուռքահայերի զանգվածային տեղաշարժերի պատճառները:
Դրանք պայմանավորված էին...

- ա) Եգիպտոսում սկսված հեղափոխությամբ:
- բ) Իրանում տեղի ունեցած իսլամական հեղափոխությամբ:
- գ) Թուրքիայի կողմից Կիպրոսի հյուսիսային մասի բռնազավթումով:
- դ) արաբա-իսրայելական նոր պատերազմներով:
- ե) Լիբիայում բռնկված քաղաքացիական կռիվներով:
- զ) թուրք-իրանական պատերազմով:

- 1) բ, դ, ե
- 2) ա, ե, գ
- 3) բ, գ, դ
- 4) ա, գ, դ

75

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Ալլդարիպ Արծրունու նշանակվելը Կիլիկիայի կառավարիչ:
- բ) Սյունիքի Սմբատ Աշոտյան թագավորի գահակալության սկիզբը:
- գ) Փիլարտոս Վարաժնունու իշխանության հիմնադրումը:
- դ) Խաչակիրների կողմից Եդեսիայի գրավումը:
- ե) Գող Վասիլի իշխանության վերացումը:
- զ) Շաղդադյանների հաստատվելը Անիում:
- է) Տաշիր-Չորագետի թագավորության վերացումը:
- ը) Աշոտ IV-ի և Հովհաննես Սմբատի մահը:
- թ) Սիս և Անավարզա քաղաքների գրավումը Թորոս I-ի կողմից:
- ժ) Գագիկ II Բագրատունու մեկնելը Կոստանդնուպոլիս:

- 1) բ, ը, ա, ժ, գ, գ, դ, թ, է, ե
- 2) բ, ը, ժ, ա, գ, գ, դ, թ, ե, է
- 3) ը, ա, բ, ժ, գ, գ, թ, դ, է, ե
- 4) ը, ա, ժ, բ, գ, գ, թ, ե, դ, է

76

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Աբաս Սիրգայի կողմից Էջմիածնի կայազորի վրա հարձակվելը:
- բ) Լոռու, Փամբակի և Շամշադինի ռուսական տիրապետության տակ անցնելը:
- գ) Գուկաս Ինճիճյանի խմբագրությամբ «Տարեգրություն» պարբերականի հրատարակության սկիզբը:
- դ) Շուշիում Հովսեփ Էմինի այցելելը Իբրահիմ խանին:
- ե) «Նոր տետրակի» թարգմանվելը ռուսերեն և լույս տեսնելը Պետերբուրգում:
- զ) Ռուսական զորքերի երկրորդ արշավանքը Երևանի վրա:
- է) Հովսեփ Էմինի մասնակցությունը Գանձակի խանի դեմ մելիք Հովսեփի մղած ճակատամարտին:
- ը) Ա. Գրիբոյեդովի «Խելքից պատուհաս» պիեսի բեմադրությունը Երևանի բերդում հեղինակի ներկայությամբ:
- թ) Միքայել Չամչյանի «Պատմություն Հայոց» եռահատոր աշխատության տպագրության սկիզբը:
- ժ) Փոքր Դարաքիլիսայի ճակատամարտը:

- 1) է, դ, ե, թ, գ, բ, գ, ժ, ա, ը
- 2) դ, է, թ, ե, բ, գ, ժ, գ, ը, ա
- 3) դ, է, ե, թ, բ, գ, գ, ժ, ը, ա
- 4) է, դ, թ, ե, գ, բ, ժ, գ, ա, ը

77

Բերված կետերից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ չեն բնութագրում եկեղեցու հանդեպ Պապ Արշակունու վարած քաղաքականությունը:

- ա) Հոգևորականների եղբայրներին, զավակներին և ազգականներին պարտադրվում է պետական ծառայություն կատարել:
- բ) Ներսես Մեծի մահից հետո նրան հաջորդած Հուսիկ-Շահակին չի ուղարկում Կեսարիա՝ ձեռնադրություն ստանալու մետրոպոլիտից:
- գ) Բռնագրավում է եկեղեցուն պատկանող բոլոր հողատիրույթները:
- դ) Ծանրացնում է եկեղեցուց զանձվող հարկերը:
- ե) Փակում է կուսանոցները և այրիների ապաստանները:
- զ) Վերացնում է բերքից եկեղեցուն վճարվող տուրքը:
- է) Հոգևորականներին արգելում է ամուսնանալ:

- 1) դ, ե, գ
- 2) ա, դ, է
- 3) բ, ե, գ
- 4) գ, դ, է

78

Նշված պայմաններից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են արտացոլում 2005 թ. նոյեմբերի 27-ի հանրաքվեի միջոցով ՀՀ Սահմանադրության մեջ կատարված փոփոխությունները:

- ա) Կրճատվեցին ՀՀ վարչապետի լիազորությունների շրջանակները:
- բ) Տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների ժամկետը ավելացվեց ևս երկու տարով և դարձավ հինգ տարի:
- գ) Վերանայվեց ՀՀ նախագահի գերիշխող դիրքը իշխանության ճյուղերի նկատմամբ:
- դ) Բարձրացվեց խորհրդարանի դերը իշխանության մարմինների համակարգում:
- ե) Քաղաքամայր Երևանին տրվեց հատուկ կարգավիճակ:
- զ) «Քաղաքացիության մասին» ՀՀ օրենքում ամրագրվեց երկքաղաքացիության վերաբերյալ դրույթը:
- է) Ներդրվեց եռաստիճան դատական համակարգը և սկսեց գործել վերաքննության ինստիտուտը:

- 1) բ, ե, է
- 2) գ, դ, գ
- 3) բ, գ, ե
- 4) ա, դ, գ

79

Համապատասխանեցնել ճակատամարտը, տարեթիվը, գործչի անունը: Պատասխանները լրացնել առաջին խմբում առաջարկված հերթականության համաձայն:

N	Ճակատամարտը	N	Տարեթիվը	N	Գործիչը
1	Արճեշի	1	703 թ. հունվար	1	Համազասպ Արծրունի
2	Արճնիի	2	852 թ.	2	Արտավազդ Մամիկոնյան
3	Արյան լճի	3	853 թ.	3	Մուշեղ Մամիկոնյան
4	Վարդանակերտի	4	775 թ. ապրիլի 15	4	Սմբատ Բագրատունի
		5	775 թ. ապրիլի 25	5	Գուրգեն Արծրունի

1)

1	4	1
2	5	3
3	2	5
4	1	4

2)

1	5	1
2	4	3
3	3	5
4	2	4

3)

1	4	1
2	5	2
3	3	5
4	1	4

4)

1	5	5
2	4	3
3	2	1
4	1	2

80

Համապատասխանեցնել մշակութային իրադարձությունը, տարեթիվը, գործչի անունը և վայրը: Պատասխանները լրացնել առաջին խմբում առաջարկված հերթականության համաձայն:

N	Մշակութային իրադարձությունը	N	Տարեթիվը	N	Գործիչը	N	Վայրը
1	Հայատառ դիչաղերեն աղոթագրքի տպագրությունը	1	1565 թ.	1	Խաչատուր Կեսարացի	1	Երևան
2	Հայկական տպարանի հիմնում	2	1618 թ.	2	Մովսես Տաթևացի	2	Նոր Զուղա
3	«Խառնայվնթուր տոմարի, գեղեցիկ և պիտանի» տոմարացույցի տպագրությունը	3	1620 թ.	3	Հովհաննես Քարմատանենց երեց	3	Վենետիկ
4	Անանիա առաքյալի անապատի հիմնադրումը	4	1638 թ.	4	Աբգար դպիր Թոխաթեցի	4	Լվով

1)

1	2	3	4
2	4	1	2
3	1	4	3
4	3	2	1

2)

1	3	2	1
2	1	4	3
3	2	1	2
4	4	3	4

3)

1	2	3	4
2	4	4	3
3	1	1	2
4	3	2	1

4)

1	3	3	4
2	4	1	2
3	1	4	3
4	2	2	1